

2 MILJARDER EUROS UTMANING

PENSIONSPROFFS FÖR DEN OFFENTLIGA SEKTORN

Bästa kommunalvalskandidat

Gratulerar till ditt beslut att kandidera i kommunalvalet. Det är viktigt för att främja demokratin och en möjlighet att få kommunala förtroendeuppdrag.

I kommunfullmäktige deltar du i beslut om kommunens framtid och ekonomi, tjänster och personalpolitik. Utan en välmående och kompetent personal finns inga tjänster, och utan tillräckliga tjänster finns ingen hållbar kommunal ekonomi.

Kommunsektorns årliga kostnader för arbetsförmåga uppgår till 2 000 000 000 euro.

Det är dock möjligt att påverka kostnaderna för arbetsförmåga. Visste du att hanteringen av arbetsförmågan hos lärare, sjuk- och närvårdare, brandmän och andra kommunala arbetstagare kan leda till stora besparingar? Med hjälp av fungerande [arbetsmiljöledning](#) och proaktivt [stöd för arbetsförmågan](#) (på finska) är det möjligt att spara upp till 500 miljoner euro per år.

STORA SIFFROR I KOMMUNSEKTORN 2020

- I kommunsektorn gick 4 717 av de personer som arbetar med att utveckla och trygga vår offentliga basservice i invalidpension.
- År 2020 gick 971 personer i invalidpension i kommunsektorn på grund av depression. Inom social- och hälsovården är risken för arbetsoförmåga till följd av mentala orsaker hög men depression var orsaken till pensionering också bland allt fler proffs inom småbarnspedagogik och klasslärare.
- De genomsnittliga kostnaderna för arbetsoförmåga har under de senaste åren stigit med en procentenhet i genomsnitt. Det betyder att kommunernas utgifter ökar med 180 miljoner euro per år.

Kommunfullmäktigena står inför nya utmaningar. De direkta kostnaderna för arbetsoförmåga uppgår till 2 miljarder euro per år.

NYA UTMANINGAR FÖR KOMMUNERNA

Vårdköerna blir längre, de sociala och hälsorelaterade problemen och den ekonomiska oron ökar till följd av coronapandemin.

I synnerhet personalen i främsta linjen inom servicen blir belastad.

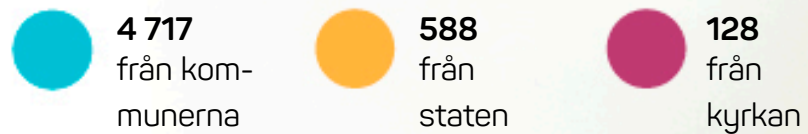
Vårdreformen leder till stora problem för kommunernas tillhandahållande av tjänster.

Kommunsektorns årliga kostnader för arbetsoförmåga:

2 000 000 000 €

ARBETSOFÖRMÅGA KOSTAR

År 2020 övergick sammanlagt **5 433 personer** i
invalidpension från anställning i den offentliga sektorn
varav

Arbetsoförmåga leder årligen till kostnader på
3 miljarder euro
i den offentliga sektorn.

Kommunsektorns andel är
2 miljarder euro.

DEPRESSION LEDER TILL FÖRTIDA PENSIONERING

Psykiska störningar, i synnerhet depression och recidiverande depression är allt oftare orsaken till invalidpension. År 2020 gick 971 arbetstagare i kommunsektorn i invalidpension på grund av depression.

ALLT YNGRE BLIR ARBETSOFÖRMÖGNA PÅ GRUND AV DEPRESSION

Andelen psykiska störningar, i synnerhet depression och recidiverande depression har ökat som grund för invalidpension. [Pensioner](#) (på finska) på grund av depression ökade mest i åldersgrupperna över 60 år och under 39 år.

Riskyrken finns särskilt inom social- och hälsovården och undervisningen: tandskötare, hälsovårdare, barntädgårdslärare, klasslärare, sjukskötare och fysioterapeuter. Därtill går allt fler avbytare och köksbiträden i pension på grund av depression.

År 2020 gick **971** arbetstagare i kommunsektorn i invalidpension på grund av depression.

CORONAEPIDEMIN ÖKAR BELASTNINGEN

På grund av coronakrisen kommer riskerna behäftade med den psykiska arbetsförmågan att öka på kort och lång sikt.

I kommunsektorn belastar coronan i synnerhet social- och hälsovårdssektorn och undervisningen. I samma sektorer ökade riskerna för psykisk ohälsa kraftigt redan före coronaepidemin.

Under följande kommunalvalsperiod lönar det sig att sörja för att de kommunanställdas psykiska hälsa inte leder till bestående arbetsoförmåga.

DEPRESSION ÄR DEN VANLIGASTE ORSAKEN TILL SJUKDAGPENNING

Sjukfrånvaroperioderna har börjat öka i kommunsektorn.

Sjukfrånvaro på grund av psykisk ohälsa har (enligt FPA:s uppgifter) blivit vanligare.

Långa sjukfrånvaroperioder får betydande ekonomiska konsekvenser för kommunsektorn och ökar risken för att arbetstagaren blir bestående arbetsoförmögen.

A photograph showing a woman with dark hair, wearing a pink shirt and a dark vest, smiling and assisting an elderly man with white hair and glasses. The man is seated on a stationary bike, holding the handlebars. They are in a room with a window in the background showing a balcony. The woman is standing behind the man, holding the bike's frame. The man is looking towards the woman.

De kvinnliga löntagarnas psykiska symtom har ökat signifikant: hela

65 procent

upplever risk för allvarlig utbrändhet.

Kvinnornas psykiska symptom som varslar om utbrändhet har ökat betydligt i det kommunala arbetet.

OROVÄCKANDE TRENDER I DEN OFFENTLIGA SEKTORN

De genomsnittliga kostnaderna för arbetsförmåga i förhållande till lönesumman har under de senaste åren stigit med en procentenhet i genomsnitt, vilket för kommunerna innebär **ökade utgifter med 180 miljoner euro per år**.

Under de närmaste åren kommer arbetskraften i den offentliga sektorn att åldras snabbt vilket leder till utmaningar för kommunerna. Bland de kommunalt anställda är medelåldern cirka 45 år, bland de ordinarie anställda inom staten och kyrkan cirka 49 år.

Invalidpensioneringen betonas i åldersgruppen över 55 år. Således ökar riskerna för arbetsförmåga också på grund av den stigande medelåldern hos arbetskraften i sektorn. Detta får konsekvenser i synnerhet för social- och hälsovårdssektorn och accentueras i fråga om partiellt arbetsföra personer.

Invalidpensioneringen
betonas i åldersgruppen
över 55 år.

INVESTERING I ARBETSHÄLSA LÖNAR SIG – SÅ HÄR ÅTGÄRDADE KARLÖ SIN EKONOMI

EN POSITIV SPIRAL OCH EKONOMIN I SKICK

Kommunens ekonomi och framtidsutsikter blir bättre genom rätta satsningar. Det lönar sig att beakta välbefinnande i arbetet, kompetens och arbetsmiljöledning i kommunernas strategiska ledning under den följande kommunalvalsperioden. Med dessa satsningar klarar sig kommunen också i den spirande konkurrensen om arbetskraft.

En positiv spiral i Karlö

– mindre sjukskrivningar och bättre ekonomi

På Bottenhavets största ö, i Karlö kommun lyckades man minska sjukskrivningarna på grund av psykiska orsaker.

1

MER MOTION

Arbetstagarna i Karlö kommun fick använda en timme av arbetstiden för motion varje vecka. De får motionssedlar på 75 euro och tillgång till ett gratis gym.

2

HIERARKIERNA BORT

Enligt kommundirektör Aki Heiskanen beror ökningen i antalet sjukskrivningar på grund av psykiska orsaker på känslan av förlorad kontroll i arbetet. Karlö vill bli kvitt hierarkierna. Bland annat kommunens närvårdare planerar sina arbetsskift själva. Arbetstagarna upplever en stärkande känsla när de har möjlighet att själva välja sina arbetsskift.

Källa: Yle.fi 6.10.2020: [Onnellisten saari](#). (artikeln på finska)
Karlö lyckades minska sjukskrivningarna med små åtgärder och sparade 350 000 euro.

Två åtgärder ledde till besparingar på **350 000 euro**, vilket räddade kommunens ekonomi.

Nöjda arbetstagare bidrar till
vänlig och kompetent service för
kommuninvånarna.

KEVA ÄR KOMMUNERNAS PARTNER

Beslutet att satsa på arbetshälsan och kompetensen hos kommunernas arbetstagare samt på chefsarbetet och ledningen leder till stora besparingar för kommunerna. Och det är inte allt. Samtidigt förbättras arbetshälsan och arbetstillfredsställelsen bland arbetstagarna.

Kevas

- mål är att förbättra arbetshälsan i kommunsektorn 2021–2024.
- lagstadgade uppgift är att minska arbetstagarnas risk för arbetsförmåga på alla arbetsplatser i den offentliga sektorn.
- tjänster för utveckling av kompetensen, processerna och verksamhetssätten inom arbetsmiljöledning samt för yrkesinriktad rehabilitering är tillgängliga för alla kommuner.
- verksamhet bottnar i djupgående kompetens i yrkena i den offentliga sektorn och omfattande sektornätverk, ett starkt dataunderlag om risker för arbetsförmågan och analyskompetens.
- Med hjälp från Keva kan ni förutse kommunens risker för arbetsförmågan och förebygga dem med genomslagskraftiga åtgärder vid rätt tidpunkt.

UNDER DEN KOMMANDE FULLMÄKTIGEPERIODEN KAN DU SOM BESLUTSFATTARE I KOMMUNEN PÅVERKA

- kommunens personalpolitik
- arbetsmiljöledningen
- frågor kring arbetshälsan.

Du har möjlighet att utvärdera och sätta upp politiska mål också i fråga om personalpolitiken, bland annat i följande sammanhang:

- behandlingen av kommunens strategi
- upprättandet av den årliga budgeten samt bokslutet
- behandlingen av personalstrategier och/eller personalprogram
- arbetet i kommunstyrelsen, personalsektionen och nämnderna.

Som en kommande beslutsfattare har du möjlighet att förbättra arbetstagarnas välbefinnande i kommunsektorn.

VI TAR HAND OM DEM SOM HAR HAND OM OSS.

ETT GEMENSAMT NATIONELLT MÅL

Bättre arbetshälsa i kommunsektorn under kommunalvalsperioden 2021–2025. För kommuninvånarna innebär detta bättre och effektivare producerade tjänster och bättre ekonomi.

Keva sörjer för orken i arbetet för räddningsarbetare, vårdare, lärare, kommundirektörer, barnträdgårdslärare, bibliotekarier, kundtjänstarbetare, ungdomsarbetare, stadsorkestrar och flera andra proffs i kommunsektorn.

PENSIONSPROFFS FÖR DEN OFFENTLIGA SEKTORN

Kalajoki hanterade sina utmaningar genom proaktivitet och samarbete.

I Kempele stöds fortsättning i arbetet ge-nom lämpligt arbete.

Sjukfrånvaron inom måltids- och städ-servicen i Janakkala sjönk rekordsnabbt.

PENSIONSPROFFS FÖR DEN OFFENTLIGA SEKTORN

VERKNINGSFULLA RESULTAT GENOM ARBETSMILJÖLEDNING

Kalajoki hanterade
sina utmaningar
genom proaktivitet
och samarbete.

Kalajoki stad har ett brett spektrum av uppgifter eftersom staden producerar alla tjänster själv. Uppgifterna inom social- och hälsovården och bildning sysselsätter över hälften av organisationen med drygt 1 000 arbetstagare. I personalen ingår dessutom proffs bland annat inom tekniska väsendet, mat- och städservicen samt inom jordbruket.

Flera av uppgifterna är fysiskt belastande. Enligt Kalajoki stads personaldirektör **Mari Saari-Somero** är kroniska sjukdomar i rörelseorganen den största utmaningen för arbetsförmågan just nu. Också problemen med psykisk ohälsa har ökat. Som helhet har sjukskrivningarna under de senaste åren dock sjunkit.

- Särskilt bra har vi lyckats med att få personalen att återvända till arbetet från utdragna sjukskrivningar. Antalet långa sjukskrivningar har också minskat betydligt, säger Saari-Somero.

personaldirektör
Mari Saari-Somero

I KORTHET

- Omkring 1 000 arbetstagare varav över hälften i uppgifter inom social- och hälsovården och bildning.
- Fysiskt belastande uppgifter är den största utmaningen för arbetsförmågan, också problemen med psykisk ohälsa har ökat.
- Under de senaste åren har i synnerhet långa sjukfrånvaroperioder minskat.
- Det långsiktiga arbetet för hantering och förebyggande av utmaningarna med arbetsförmågan har gett resultat. Särskilda satsningar har gjorts på samarbetet med företagshälsovården och stärkandet av chefernas roll vid arbetsmiljöledning.

Hela artikeln har publicerats på Kevas webbplats

<https://www.keva.fi/sv/nyheter-och-artiklar/kalajoki-hanterade-sina-utmaningar-med-arbetsformagan-genom-proaktivitet-och-samarbete/>

I Kempele stöds
fortsättning i
arbetet genom
lämpligt arbete.

Det är alltid effektivare att upprätthålla
arbetsförmågan och förebygga problem
än att söka lösningar när arbets- och
funktionsförmågan redan är betydligt
nedsatt. I **Kempele kommun** har man
satsat på proaktiva åtgärder och uppnått
goda resultat.

Kempele kommun har drygt 1 000 arbetstagare av vilka nästan 900 arbetar inom basservicen, såsom undervisning, småbarnspedagogik och hälso- och sjukvård. Sett till antalet anställda är antalet förtida pensioneringar litet men bland annat sjukfrånvaro på grund av psykisk ohälsa har ökat under de senaste åren. Sjukdomar i rörelseorganen är en annan vanlig orsak för sjukfrånvaro. Åtgärder för att förebygga sjukfrånvaro har dryftats i samarbete med företagshälsovården. Kommunen har i synnerhet sökt lösningar på hur man kan stödja arbetstagaren i arbetet i ett så tidigt skede som möjligt för att man ska kunna undvika långa frånvaroperioder.

Som en lösning har Kempele utvecklat en verksamhetsmodell för orken i arbetet som har tagits i bruk i år. Cheferna har fått utbildning i modellen och praktiska anvisningar för användningen av den. Arbetsgivaren och företagshälsovården har också gemensamma spelregler för att i ett tidigt skede vidta åtgärder enligt modellen.

Åtgärderna inom arbetsmiljöledning har redan lett till att bland annat sjukfrånvaro på grund av psykiska orsaker har minskat. Också omplacering i nya uppgifter, ibland till och med över administrativa gränser har lyckats väl.

I KORTHET

- Kempele kommun har drygt 1 000 arbetstagare av vilka nästan 900 arbetar inom basservicen, såsom undervisning, småbarnspedagogik och hälso- och sjukvård
- Sett till antalet anställda är antalet förtida pensioneringar litet men bland annat sjukfrånvaro på grund av psykisk ohälsa har ökat under de senaste åren.
- Satsningarna på arbetsmiljöledning har bland annat lett till att sjukfrånvaro på grund av psykiska orsaker har minskat.

Hela artikeln har publicerats på Kevas webbplats

<https://www.keva.fi/sv/nyheter-och-artiklar/fortsattning-i-arbetet-kan-stodjas-genom-lampliga-arbetsuppgifter/>

Bild: Janakkalan kommun, Luiza Lehtinen

Sjukfrånvaron inom måltids- och städservicen i Janakkala sjönk rekordsnabbt.

En stor del av personalen i **Janakkala kommun** arbetar inom undervisningen och hälso- och sjukvården och arbetstagarnas medelålder är 45 år. Arbetet är fysiskt belastande, vilket det ofta är i kommunala arbeten. Så är också fallet i enheten för måltids- och städservice med över 100 anställda. År 2019 var antalet sjukdagar i snitt 1 500 per år. Servicechef **Mervi Erkkilä-Rautiainen** ville lösa detta problem när hon inledde sitt arbete som enhetschef i fjol.

Erkkilä-Rautiainens mål var entydigt: en betydlig minskning av antalet sjukdagar. Cheferna började aktivt utnyttja de centrala modellerna och verktygen för förutseende arbetsmiljöledning. Enligt Erkkilä-Rautiainen lyckades arbetsmiljöledningen främst just tack vare enhetschefernas nya tankesätt. – Vi har förstått att arbetsmiljöledning är helt vanlig praktisk ledning och inte någon separat verksamhet.

Erkkilä-Rautiainen har under sin yrkeskarriär hämtat idéer för arbetsmiljöledning bland annat från Kevas utvecklingsnätverk samt en coachning för några år sedan. Coachningen fokuserade på samarbete med företagshälsovården, stöd för chefsarbetet samt på arbetshälsan som en mer betydande del av strategin.

Nu vill kommunen införa enhetens verksamhetsmodell också på andra håll i organisationen. Även ekonomiska skäl upp-

muntrar till aktiv arbetsmiljöledning: Janakkala har under ett år sparat över 200 000 euro till följd av att sjukfrånvaron har minskat i en enda enhet.

Bild: Janakkalan kommun, Timo Martola

Vi har insikt om att arbetsmiljöledning är helt vanligt ledarskap i vardagen, inte någon separat verksamhet.

servicechef
Mervi Erkkilä-Rautiainen

I KORTHET

- Antalet sjukdagar hos personalen i Janakkala kommuns måltids- och städservice så gott som halverades i fjol.
- Janakkala har under ett år sparat över 200 000 euro till följd av att sjukfrånvaron har minskat i en enda enhet.
- Den betydande nedgången vittnar förutom om lyckat chefsarbete också om betydelsen av förutseende arbetsmiljöledning.

Hela artikeln har publicerats på Kevas webbplats

<https://www.keva.fi/sv/nyheter-och-artiklar/sjukfranvaron-inom-maltids--och-stadservicen-i-janakkala-sjonk-rekordsnabbt/>